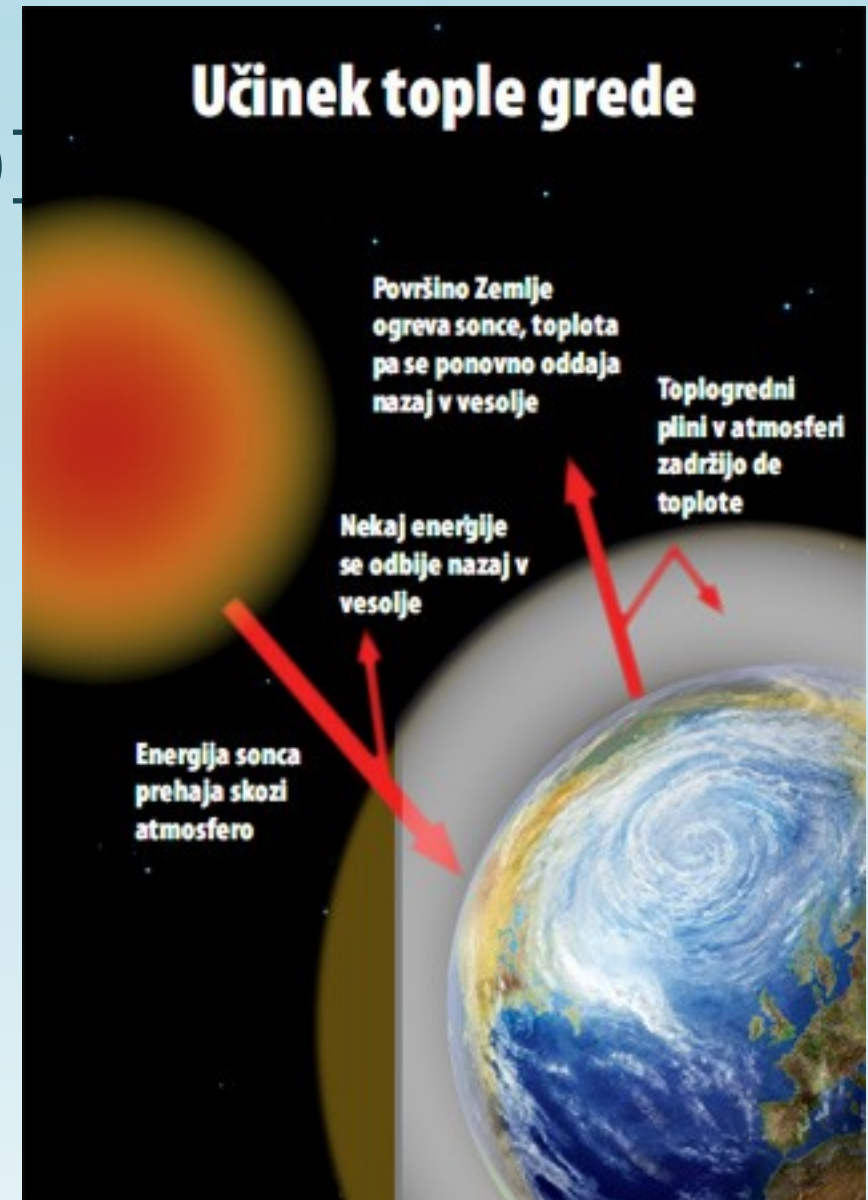

Učinek tople grede

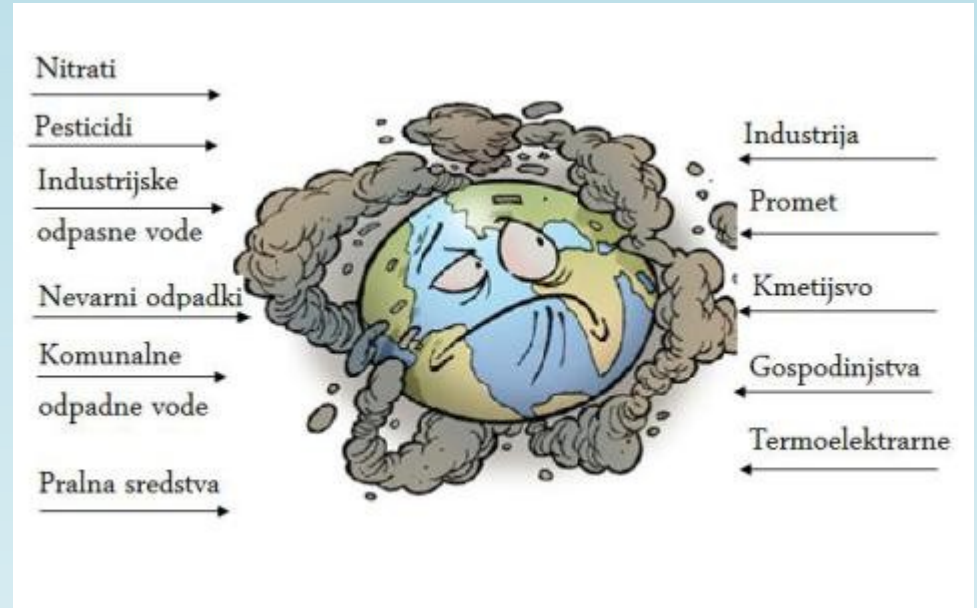
NASTANEK TOPLE GREDE

- 1. Toplota in svetloba prideta na zemljo od sonca.
- 2. Zemlja absorbira (vsrkava) del toplote, del pa se jo vrne nazaj v ozračje.
- 3. Okrog Zemlje pa škodljivi plini (ogljikov dioksid) tvorijo obroč, kateri prepreči, da bi se toplota vrnila nazaj v vesolje. Del toplote se zadrži v ozračju, ki postaja vedno toplejše.

UČINKI TOPLE GREDE:

- **Zelo pomemben**
- Ljudje ne bi mogli živeti na Zemlji, ker bi bilo premrzlo, če ne bi bilo tega učinka.
- Toda, če se bo učinek tople grede povečeval, se lahko Zemlja segreje več kot je običajno.

- Že komaj znatno povišanje temperature lahko povzroči težave za ljudi, živali in rastline.
- Kar bi vplivalo na topitev ledenikov in bi povzročilo dvig gladine morja, spremenilo pa bi se tudi podnebje.

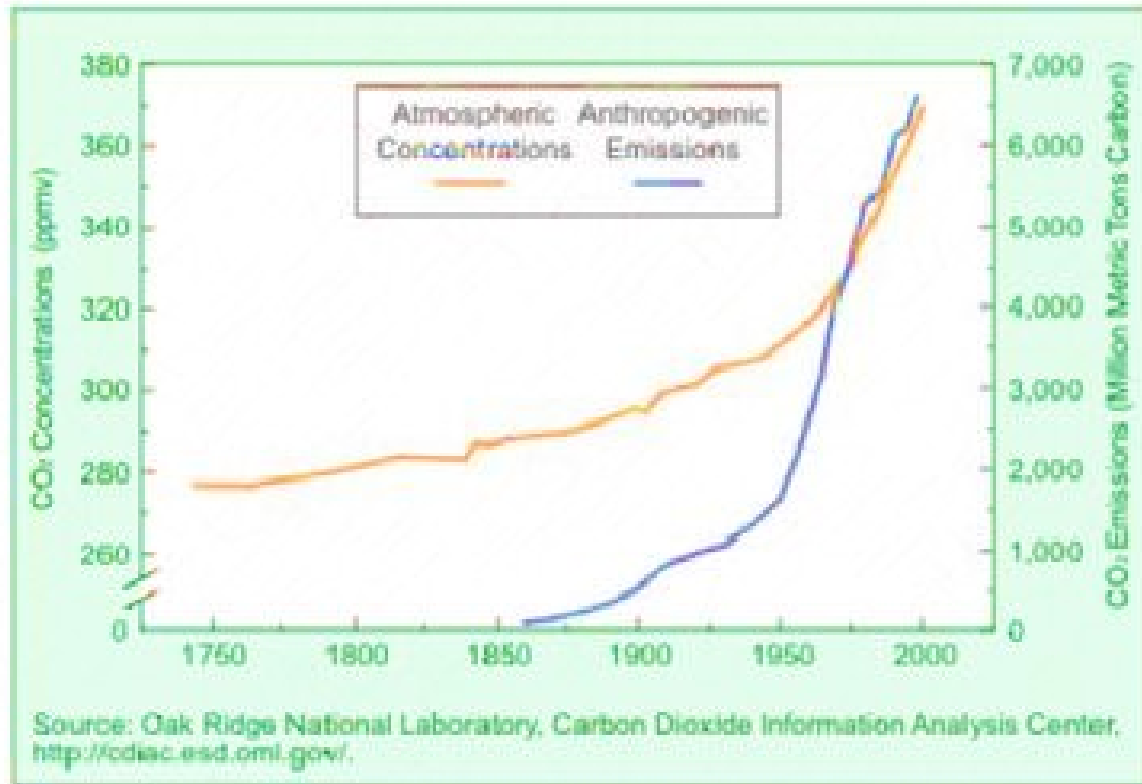

UČINKI:

Plini z učinkom tople grede imajo dve pomembni lastnosti:

- močno vpijajo sončno energijo valovne dolžine, ki jo sicer ozračje ne bi zadržalo,
- hkrati pa so v ozračju zelo obstojni.

Graf emisije CO₂ od l. 1750-2000

Ob povečani količini toplogrednih plinov temperatura ozračja naraste. Koncentracija plinov v ozračju narašča zaradi človeških dejavnosti.

PREPREČEVANJE:

KYOTSKI
PROTOKOL

Omejuje
izpuste
toplogredni
h plinov

OLIVER
WINGENTER

Ideja o gnojenju
oceanov (plin
dimetil sulfid)

ISKANJE
PODATKO
V

POSLEDICE POVEČANE TOPLE GREDE

Triglavski ledenik leta 1924

Triglavski ledenik leta 1971

Triglavski ledenik leta 1990

Triglavski ledenik leta 1998

- Povečanje povprečne letne tem. Zemlje za $0,6^{\circ}\text{C}$ -globalno segrevanje.
- Taljenje ledenikov.
- v 100 letih se je gladina morja dvignila za 25 cm.
- Ekstremna vremenska stanja.
- Širjenje ozonske luknje.

TOPLOGREDN PLINI:

- Prepuščajo kratkovalovno sevanje Sonca, glavni vir toplote Zemlje. To so:

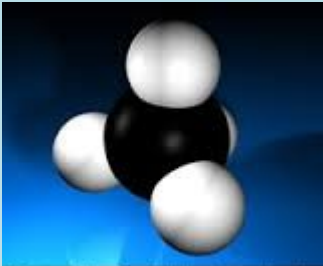
Vodna para

(H₂O): Najpomembnejši plin tople grede je vodna para, ker jo je med vsemi toplogrednimi plini v zraku največ. Človek ne more bistveno vplivati na količino vodne pare v ozračju.

- **Ogljikov dioksid (CO₂):** Kriv je za 50 odstotkov učinka tople grede. Nastaja pri dihanju živih organizmov in pri sežiganju ter razpadanju organskih snovi (fosilna goriva, gozdni požari...).

Metan, CH₄. En kolatom (svart) och fyra väteatomer (vita).

Metan (CH₄): Petino krivde pripisujejo metanu, ki naravno nastaja v močvirnatih predelih ter pri razpadanju organskih snovi. Nastaja pa tudi nad odlagališči odpadkov, nad riževimi polji, itd.

- **CFC , HCF, PHC (tudi *F-plini*, fluorirani ogljikovodiki)**: Poleg krivde za ozonsko luknjo, jim pripisujejo tudi petino krivde za učinek tople grede. Nahajajo se v starih hladilnikih, klimatskih napravah, razpršilih, itd., v novejših ne več, ker je njihova uporaba prepovedana od leta 1996.

Hladilna sredstva

- **Dušikov dioksid (N_2O):** Krivi so za 10 odstotkov učinka tople grede. Nastajajo pri razkrajanju rastlin ter umetnih gnojil in pri gorenju fosilnih goriv.

- **Žveplovi aerosoli:** Po eni strani zmanjšujejo efekt tople grede, ker se okoli njih zbirajo vodne kapljice, ki se nato združijo v oblake. Po drugi strani pa močno uničujejo gozdove, saj so glavna sestavina kislega dežja. S tem posredno vplivajo na učinek tople grede, ker uničujejo gozdove, kjer bi se določena količina ogljikovega dioksida porabila v procesu fotosinteze.

- **Ozon (O_3):** Kriv za nekaj odstotkov učinka. Njegov nastanek povzročajo avtomobilski promet, elektrarne in rafinerije nafte.

VIRI:

- <http://kolednik.wordpress.com/onesnazenje-ozracja/ucinek-tople-grede/>
- <http://www.dnevnik.si/magazin/aktualno/264082#>
- [Google slike](#)

LITERATURA:

- *Učbenik za kemijo
- *Green Jen Onesnaževanje zraka

- ANIMACIJA-FILM
- https://www.youtube.com/watch?v=BPJJM_hCFj0